

УДК 658.15

Доц. О.В. Мицак, канд. екон. наук – ЛКА

АНАЛІЗ І ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ

Розглянуто питання аналізу та оцінки фінансового стану підприємств, їх важливість з позиції забезпечення подальшого розвитку, системи показників і чинників, що впливають на їх проведення. Визначено необхідність індивідуалізації аналізу та оцінки з врахуванням особливостей діяльності підприємств.

Doc. O.V. Mysak – LCA

Analysis and rations financial situation company of system financial management

The article research rations financial situation company of system financial management, importance financial equilibrium, systems analysis financial situation and necessary individual system analysis and rations company of consideration specific his function.

Сучасні умови функціонування суб'єктів господарювання вимагають нових підходів у загальному управлінні підприємств та організацій, і особливо, щодо їх фінансової сфери. Їх поступальна діяльність в ринкових умовах залежить як від умов зовнішнього середовища функціонування підприємств, так і від їхньої обґрунтованості стратегії розвитку, маркетингової політики, внутрішніх механізмів формування і використання фінансових ресурсів. Одне з основних завдань фінансового управління в цих умовах – забезпечення належного фінансового потенціалу розвитку підприємства.

Фінансовий потенціал підприємства визначається його спроможністю забезпечити постійний приріст обсягів діяльності, валового та чистого доходу, прибутку, вартості цінних паперів та інших критеріальних показників діяльності при покращенні якості управління. Він характеризується таким станом фінансових ресурсів, їх розміщення і використання, за якого підприємство забезпечує процес відтворення в основному за рахунок внутрішніх джерел поповнення власного капіталу. Розвиток ринкових відносин збільшує відповідальність та самостійність підприємств у розробці, прийнятті та реалізації управлінських рішень щодо визначення шляхів та способів забезпечення необхідного фінансового потенціалу розвитку підприємства, які знаходять своє відображення у фінансових результатах господарювання.

Результати операційної, інвестиційної та фінансової діяльності мають різний ступінь взаємозв'язку і у кінцевому результаті відображаються у підсумковому показнику, що характеризує фінансовий стан підприємства. Сама економічна категорія "фінансовий стан" має комплексний характер, і відображає рейтинг підприємства на ринках, де воно функціонує, його здатність генерувати прибуток, фінансову стабільність тощо. Вважається, що задовільний фінансовий стан характеризується стійкою платоспроможністю, достатнім обсягом робочого капіталу та ефективним його використанням, чіткою організацією розрахунків, наявністю значного фінансового потенціалу подальшого розвитку. Незадовільний фінансовий стан відображається в неефективному розміщенні фінансових ресурсів підприємства, їх іммобілізацією,

незадовільною платіжною дисципліною, протермінованою заборгованістю перед бюджетом та іншими контрагентами ринку, недостатнім фінансовим забезпеченням подальшого розвитку у зв'язку з несприятливими тенденціями в операційній діяльності, неправильно обраною фінансовою стратегією та тактикою, неадекватних управлінських рішень відповідно до умов діяльності підприємства.

Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства здійснюється за допомогою системи економічних категорій, якими він визначається, а саме: фінансовою стійкістю, рентабельністю, платоспроможністю і ліквідністю та діловою активністю. Дані показники є самостійними і водночас тісно взаємопов'язаними, що доповнюють один одного і можуть використовуватись як комплексно, так і кожен зокрема зовнішніми і внутрішніми інвесторами, кредиторами, діловими партнерами, управлінцями тощо.

Для забезпечення задовільного фінансового стану підприємства важливе значення має тактика фінансового управління, в тому числі і стосовно оцінки його фінансового стану у поточному і майбутніх періодах. Вивчаючи фінансовий стан необхідно визначитись із системою зовнішніх і внутрішніх чинників, які на нього впливають і визначають. Такий поділ чинників є загальноприйнятним, і застосовується в тому числі і Л.А. Лахтіоною, Є.В. Мнихом, К.В.Ізмайловою та ін. До них належать: стан національної економіки, який характеризується приростом ВВП, обсягом грошової маси, платоспроможним попитом споживачів, фінансово-кредитною політикою уряду, ступенем розвитку фондового, страхового ринків тощо. До внутрішніх чинників відносять обсяг і структуру капіталу підприємства, склад і структуру його активів, здатність формувати необхідний фінансовий результат господарювання, рівень фінансових ризиків та інші.

У науковій літературі використовують і поділ чинників, що впливають на фінансовий стан підприємства, на поточні та стратегічні. До поточних чинників відносять ті, що визначили наявний фінансовий стан, до стратегічних – ті, що можуть вплинути на досягнення його необхідного рівня.

Більшість науковців, а саме М.Я. Коробов, В.О. Мец визначають необхідність дослідження фінансового стану підприємства як в оперативному, так і у загальному управлінні, що зумовлює необхідність експрес і поглибленого аналізу фінансового стану з розробкою системи уніфікованих показників для цих видів аналізу.

На нашу думку, для забезпечення задовільного фінансового стану на кожному підприємстві у загальній системі фінансового менеджменту необхідно розробити та забезпечити реалізацію системи аналізу та оцінки фінансового стану, адаптованої до особливостей функціонування даного підприємства на ринку, завдань його фінансової стратегії та політики, фінансової ментальності власників тощо. Така система повинна забезпечити наявність необхідної інформаційної бази для проведення ґрунтовного аналізу фінансового стану як в оперативному, так і поточному режимах, з врахуванням всіх чинників, що його визначають, проведення аналізу і розробку заходів щодо його зміцнення в майбутньому. Дана система може функціонувати

тільки за наявності компетентних і висококваліфікованих спеціалістів з фінансового управління, що спроможні забезпечити виконання даних завдань. Найважливішою ознакою такого управління буде здатність функціонувати і розвиватись підприємству за умови задовільного стійкого фінансового стану.

Впровадження у загальну систему управління підприємством управління його фінансовим станом дозволить вітчизняним підприємствам забезпечити ритмічну та високоефективну господарську діяльність підприємства за умови його ресурсного збалансування, раціонального формування і розміщення фінансових ресурсів, фінансової рівноваги та можливості прийняття оптимальних управлінських рішень для забезпечення досягнення мети його діяльності.

Література

1. Ковалев В.В., Волкова О.Н. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. – М.: ПБОЮЛ.Захаров, 2001.
2. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навч. посібник. – К.: Товариство "Знання", КОО, 2002.
3. Мец В.О. Економічний аналіз: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001.
4. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: монографія. – К.: КНЕУ, 2001.

УДК 332.504:338.46

Асист. Л.І. Новосельська – УкрДІТУ

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КУРОРТНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ ТЕРИТОРІЙ ПРИЧОРНОМОР'Я

Наводяться проблеми приморських курортно-рекреаційних територій Українського Причорномор'я та вказуються шляхи подолання цих проблем (на прикладі курорту Сергіївка).

Assist. L.I. Novoselska – USUFWT

The problems and perspectives of the ecological and economical development of resorts in the Black Sea region

The article touches the problems of seaside resorts of the Ukrainian Black Sea region and suggests the ways of settling these problems (as the example the Serhiyivka resort is taken).

У загальній стратегії соціально-економічного розвитку України велике значення має курортно-рекреаційна сфера (лікування, оздоровлення, відпочинок, туризм), яка у сучасних умовах спаду виробництва, безперервного росту безробіття, росту дитячої смертності і загрозливого зниження тривалості життя населення явно недооцінюється.

Для України завдання розвитку рекреації є однією із провідних соціально-економічних пріоритетів. Добре поставлена рекреаційна сфера, що забезпечує соціальне відтворення (лікування, відпочинок, туризм, пізнавальні функції), має високе соціальне значення.

В Україні сформований один з найпотужніших в Європі курортно-рекреаційних потенціалів – коло 7850 об'єктів з ліжкофондом коло 1,9 млн.